AmCham Moldova
fighting for your business

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

Către: Andrian MUNTEANU
Director Adjunct
Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor

Nr. 141 din 29 noiembrie 2021

Ref.: Clarificarea modalității corecte de punere în aplicare a unor prevederi din Ordinul Directorului Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor privind aprobarea formei și structurii fișei de conformitate

Stimate domnule Director,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova" (în continuare „AmCham Moldova").

AmCham Moldova este o asociație de business care reunește 144 de companii cu investiții americane, străine și locale, având drept misiune promovarea investițiilor în Republica Moldova prin colaborare cu autoritățile publice şi liderii comunității de afaceri pentru dezvoltarea și facilitarea unui climat de business mai favorabil în Moldova. Comunitatea de afaceri AmCham Moldova realizează profituri ce reprezintă circa 20% din total profituri înregistrate în economia Republicii Moldova.

În cadrul asociației există entități raportoare bănci, organizații de creditare nebancară, avocați, locatori persoane juridice, prestatori de servicii de plată, furnizori de servicii poștale și entități de audit.

Prin prezenta scrisoare, solicităm respectuos clarificarea modalității corecte de punere în aplicare a unor prevederi din Ordinul Directorului Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor privind aprobarea formei și structurii fișei de conformitate ("Ordinul").

Aspectele supuse atenției dumneavoastră se referă la elemente punctuale (respectiv înțelegerea unor termeni) precum și la interdependența obligațiilor din fișa de conformitate, care, în anumite cazuri, aparent se referă la aceleași date de referință, ceea ce ar putea conduce la o raportare dublată ori care ar suprapune ipotezele pentru care sunt furnizate datele. În acest context, ar fi foarte utilă opinia dumneavoastră, arătând care a fost intenția din spatele formulărilor reluate în Ordin.

I. Întrebări punctuale:

a) Ordinul utilizează termenele: "relație de afaceri" și "prestare servicii", ca ipoteze ce determină anumite obligații de raportare din partea entităților raportoare. Aceste ipoteze sunt conexate ("și/sau"). Termenul de relație de afaceri este unul definit de Legea nr. 308/22.12.2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului ("Legea AML") în timp ce noțiunea de prestare servicii nu este utilizată ca un termen propriu domeniului.

   Majoritatea prevederilor din fișa de conformitate se raportează la identificarea numărului de clienți (volum clienți) cu care este stabilită o relație de afaceri **și/sau** se prestează servicii în

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

perioada de raportare - ca eveniment generator pentru includerea acelui client în raport. În practică, pot exista o serie de situații pentru care trebuie stabilită încadrarea corectă:

(i) În cadrul aceleiași perioade de referință, se încheie mai multe contracte cu același client, care și recepționează o serie de servicii profesionale de la entitatea raportoare. Vă rugăm să confirmați că, în astfel de cazuri, indiferent de numărul de angajamente, clientul este inclus în raportare o singură dată.

(ii) Se stabilește o relație nouă de afaceri (încheierea documentului contractual), deși serviciile profesionale sunt inițiate ori sunt facturate abia în următoarea perioadă de referință. Aceasta situație se întâlnește des pentru angajamentele stabilite în perioada imediat anterioară încheierii unei perioade de referință. Într-o astfel de situație, este clar că acest client va fi inclus într-un raport pentru ipoteza stabilirii unei *relații de afaceri*, dar trebuie stabilit dacă îl cuprindem în perioada de referință a semnării contractului, a prestării serviciilor ori a facturării acestora.

(iii) Dacă răspunsul la întrebarea de mai sus este că orice document contractual se raportează pe baza *relației de afaceri* în perioada de referință în care este încheiat (indiferent de momentul prestării serviciilor) ce se întâmplă cu acele situații în care în perioada de referință ce îi urmează celei dintâi, se *prestează serviciile,* obiect al contractului deja raportat? În baza terminologiei utilizate în ordin, înțelegem că așteptarea este să fie din nou raportat acest client - de această dată în cursul perioadei de referință în care se *prestează serviciile,* în baza acestei premise. Este corectă această interpretare?

(iv) Se încheie un act adițional (pentru o anumită durată) la un contract semnat anterior, contractul fiind cuprins în raportarea pentru ipoteza stabilirii unei *relații de afaceri* din propria sa perioadă de referință, alta decât cea aplicabilă actului adițional. Acest act adițional poate fi o completare simplă a angajamentului inițial ori poate fi o modificare de amploare. Trebuie inclus în raportarea aferentă perioadei când este încheiat, pentru ipoteza stabilirii unei *relații de afaceri?* Înțelegem că, dacă se vor presta servicii în aceeași perioadă, acest client este cuprins pe acest temei diferit, dar există posibilitatea ca prestarea serviciilor ori facturarea lor să intervină în viitor, în următoarea perioadă de referință.

b) Ce înseamnă noțiunea de client ”nou” - este vorba despre un client care nu a mai avut niciodată calitatea de client al entității raportoare (fie nu a fost parte dintr-o relație de afaceri, fie nu a beneficiat de serviciile entității) ori este acel client care în perioada de referință imediat anterioară nu avea o astfel de calitate? Există un termen anume drept punct de plecare?

II. Clarificarea modului de aplicare a pct. 2.1 lit. b)

Factorii de risc care trebuie luați în considerare la evaluarea riscurilor sunt expuși în reglementările secundare ale organului cu funcție de supraveghere (BNM în cazul băncilor licențiate). În cadrul evaluării se determină categoriile/subcategoriile de risc aferente fiecărui factor de risc (e.g., pentru factorul client se evaluează diferite categorii conform formei organizatorice-juridice, tipul clientului: persoană fizică sau juridică, etc.), iar ulterior se identifică vulnerabilități specifice anumitor factori de risc.

Considerăm oportun concretizarea informației care se așteaptă de a fi raportată: factorii sau categoriile de risc cu risc rezidual de un anumit nivel (e.g., sporit) sau toți factorii/categoriile/subcategoriile evaluate.

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

III. Clarificarea modului de aplicare a pct. 3.1

Urmare a consultărilor publice s-a introdus perioada de referință, însă nu și alte concretizări (clienți activi, pasivi, ocazionali). Conform noțiunii de client (art.3, Legea 308/2017), aceasta include și persoanele *care sunt în procesul stabilirii unei relații de afaceri ori a beneficiat de serviciile entității raportoare.*

Astfel, având în vedere procesele interne existente pentru aplicarea măsurilor de precauție, precum și informația solicitată conform pct. 3.3-3.5, considerăm necesar concretizarea acestui aspect.

IV. Clarificarea modului de aplicare a pct. 3.2 și 3.6

a) *„3.2. Pentru entitățile raportoare conform art. 4 alin. (1) lit. b), c), d), e), f), g), h), i), j), k), k[1]), și l) din Legea nr. 308/2017* – ***numărul total de clienți cu care entitatea raportoare a stabilit o relație de afaceri și/sau a prestat servicii în perioada de raportare***."
b) *„3.6.* ***Numărul total de clienți <u>noi</u> cu care entitatea raportoare a stabilit relații de afaceri și/sau a prestat servicii în perioada de raportare***.".

Observăm că ambele puncte indicate prevăd o obligație similară în sarcina unor entități raportoare – de a indica numărul total de clienți cu care entitatea raportoare a stabilit o relație de afaceri și/sau a prestat servicii în perioada de raportare. Similitudinile și posibilele suprapuneri se păstrează și în ceea ce privește rubricile imediat subsecvente acestora, respectiv pct. 3.3 și pct. 3.7., care au un conținut aproape identic (mai ales în cazul cerinței de la pct. 3.3 și 3.7, ultimele ipoteze, privind numărul clienților pentru care au fost aplicate prevederile art. 8 din legea AML)

Deosebirea dintre pct. 3.2 și pct. 3.6 se manifestă prin (i) faptul indicării în art. 3.6 a specificului de a fi numărul total de clienți „**<u>noi</u>**", în timp ce pct. 3.2 se raportează doar la numărul total de clienți și (ii) restrângerea cercului subiecților cărora li se aplică prevederile pct. 3.2 (indicați la art. 4 alin. (1) lit. b), c), d), e), f), g), h), i), j), k), k[1]), și l) din Legea nr. 308/2017), în timp ce pct. 3.6 se aplică pentru orice entitate raportoare (deci inclusiv băncile).

În lipsa unor clarificări suplimentare, respectivele două puncte pot fi aplicate neuniform, ținând cont de următoarele:

1. Ambele puncte se aplică unora și aceloraşi subiecți concreți (entitățile raportoare conform art. 4 alin. (1) lit. b), c), d), e), f), g), h), i), j), k), k[1]), și l) din Legea nr. 308/2017).

Punctul 3.6 se aplică suplimentar și băncilor, chestiune care nu schimbă utilitatea unui răspuns pentru întrebarea adresată.

2. Ambele puncte prevăd raportarea unor informații similare după conținut - numărul total de clienți cu care entitatea raportoare a stabilit o relație de afaceri și/sau a prestat servicii în perioada de raportare.

Aceste concluzii se bazează pe interpretarea dată de către membrii asociației.

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor ar putea dezlega problema descrisă prin a clarifica faptul dacă:

1. Informația care urmează a fi raportată la pct. 3.2. și pct. 3.6. este una identică, motiv pentru care, în realitate, diferența între rubrici există doar în cazul băncilor, pentru care rubrica de la pct. 3.2 nu se aplică, în timp ce pct. 3.6 se aplică;
2. Informația care urmează a fi raportată la pct. 3.2. și pct. 3.6. este diferită.

În cazul în care informația care urmează a fi raportată la pct. 3.2. și pct. 3.6 este diferită, solicităm respectuos clarificarea acestor diferențe:

1. Dacă conform pct. 3.6. entitățile raportoare trebuie să raporteze numărul total de „clienți noi", atunci reiese că conform pct. 3.2. entitățile raportoare trebuie să raporteze numărul total de clienți „existenți" în perioada de raportare, respectiv care fie erau clienții entității în prima zi de la începutul perioadei de referință, fie au dobândit această calitate ulterior și indiferent de păstrarea sau nu a calității în ultima zi a perioadei de referință (deci, distinct față de abordarea stabilită sub pct. 3.1, pentru bănci).
2. Ambele puncte stabilesc că informația se furnizează pentru o perioada de raportare. Înțelegem că perioada de raportare este anul calendaristic anterior celui de raportare.

   În acest caz, atât clienții prevăzuți la pct. 3.2., cât și clienții prevăzuți la pct. 3.6. vor fi practic doar clienții noi, cu care au fost stabilite relații de afaceri în această perioadă de raportare.

3. În cazul în care perioada de raportare va fi o altă perioadă decât cea indicată mai sus, atunci respectivele puncte devin inaplicabile, în lipsa posibilității de a face diferență între clienții noi și numărul total de clienți.

V. Clarificarea modului de aplicare a pct. 3.3 din fișa de conformitate.

1. Astfel, în cazul în care sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:
(i) relația de afaceri cu un client a fost stabilită în perioada anterioară celei de raportare (e.g. în anul 2020), și
(ii) măsurile de precauție privind clientul respectiv au fost finalizate până la stabilirea relației de afaceri (e.g. în anul 2020), și
(iii) serviciile în beneficiul clientului respectiv au fost prestate în perioada de raportare (e.g. în anul 2021), și
(iv) pe parcursul perioadei de raportare (e.g. în anul 2021) datele și informațiile despre clientul respectiv au rămas valabile și nu necesitau vreo actualizare,

clientul respectiv trebuie să fie inclus în numărul de clienți raportați conform pct. 3.3 din Ordin?

Există intenția ca numărul total de clienți raportat de entități (excluzând băncile) conform pct. 3.2 să fie egal cu suma numerelor de clienți raportați în cadrul pct. 3.3 per fiecare tip de măsuri de precauție? Formularea actuală de la pct. 3.2 sugerează că vor fi raportați toți clienții, chiar dacă pentru anumite grupe de clienți, deja existenți și cu un profil AML valabil, nu este necesar să se parcurgă măsurile de precauție,

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

conform legii. Totodată, pct. 3.2 se raportează la stabilirea unei *relații de afaceri* ori *prestarea serviciilor,* în schimb ce Legea AML instituind obligațiile de aplicare a măsurilor de precauție, grupate sub pct. 3.3, nu sunt generate de aceleași evenimente.

2. Tot cu referire la pct. 3.3. obligația indicării numărului clienților, în cazul cărora, pe parcursul perioadei de raportare, au fost aplicate prevederile art. 5, 7, 8 din Legea nr. 308/2017 (persoane fizice/juridice rezidente/nerezidente în sensul noțiunilor utilizate în Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară)

Măsurile de precauție stabilite în lege includ nu doar măsuri de identificare, dar și activități de monitorizare a relației de afaceri, inclusiv examinarea tranzacțiilor și sursei bunurilor aferente acestor tranzacții. Astfel, băncile licențiate implementează măsuri de precauție și controale specifice anumitor produse/servicii fără ca neapărat acest lucru să implice o clasificare a clientului în cea mai înaltă categorie de risc (de ex. solicitarea documentelor confirmative pentru tranzacțiile în numerar care depășesc o anumită limită prestabilită).

Considerăm necesară concretizarea și agrearea unei abordări comune în prezentarea informației ce ține de măsurile de precauție care trebuie luate în considerare.

VI. Clarificarea modului de aplicare a pct. 3.4 și 3.5 din fișa de conformitate
Din redacția celor 2 puncte, deducem că la 3.5 se așteaptă indicarea doar a celor Persoane Expuse Politic (PEP) care sunt beneficiari efectivi ai persoanelor juridice. În principiu, aceste 2 categorii se vor suprapune, deoarece o bună parte din PEP care sunt beneficiari efectivi ai persoanelor juridice (pct. 3.5) se vor regăsi și în pct. 3.4. Suplimentar considerăm necesar de concretizat dacă utilizând noțiunea de PEP s-a avut in vedere și membrii familiilor și persoanele asociate.

VII Clarificarea numărului de fișe de conformitate în cazul în care o persoană juridică are mai multe domenii de activitate.

Nu este clar dacă o entitate raportoare (e.g., Banca) fiind pe de o parte instituție financiară și pe de altă parte broker - trebuie să prezinte o fișă de conformitate în calitate de bancă și o altă fișă de conformitate distinctă ținând cont de calitatea de broker. Din textul Ordinului nu reiese clar răspunsul la cele menționate.

Vă mulțumim pentru colaborare și sperăm în soluționarea cu celeritate a prezentului demers.

Solicităm respectuos discutarea întrebărilor ridicate inclusiv în cadrul unei întrevederi, suplimentar transmiterii unui răspuns în formă scrisă.

Cu respect,

Mila Malairău
Director Executiv
A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md